

Tutkimusosio

Syntyvyyden lasku on seurausta muuttuneista toiveista ja valinnoista – suuret tuetkaan eivät ratkaise ongelmaa

KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tuoreimmassa vuoden 2020 Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin kansalaisten suhtautumista syntyvyyteen maassamme. Moniosaisessa kysymyssarjassa vastaajien tuli arvioida erilaisia syntyvyyttä sivuavia väitteitä sen mukaan, miten ne vastaavat henkilökohtaista näkemystä syntyvyydestä maassamme.

Kysymyssarjan aluksi vastaajille kerrottiin, että syntyvyys on Suomessa laskenut 2010-luvulla. Syntyvyys ei ole Suomessa aiemmin ollut näin alhainen, mikä on aiheuttanut keskustelua maassamme. Arvioitavien väitteiden sisällöllinen kirjo oli moniaineksinen ja osin ristiriitainen, aivan kuten asiasta käytävä julkinen keskustelukin, josta kysymysosiot on johdettu.

Suomalaisilla on jossain määrin toisilleen korville lyöviä, jäsentymättömiä näkemyksiä syntyvyydestä. Kansalaiset ovat kuitenkin mykistävän yksimielisiä siitä, että syntyvyyden lasku on seurausta ihmisten muuttuneista henkilökohtaisista toiveista ja valinnoista (86 %). Enemmistö tyrmää myös väitteen, jonka mukaan syntyvyyden lasku Suomessa on väliaikaista eikä siitä kannata olla huolissaan (55 %).

Enemmistö suomalaisista suhtautuu epäuskoisesti siihen, että isot parannukset lapsiperheiden tukiin riittäisivät ylläpitämään korkeaa syntyvyyttä (58 %). Joka toinen silti uskoo, että lapsiperheille suunnattujen tukien merkittävä tasokorotus nostaisi syntyvyyden maassamme nykyistä korkeammalle tasolle (51 %).

Kaiken kaikkiaan tuloksista voi tehdä seuraavan johtopäätöksen: kansalaiset ovat huolestuneita syntyvyyden laskusta. Syynä pidetään muuttuneita asenteita eikä ilmiö ole väliaikainen. Suuret tuetkaan lapsiperheille eivät isossa kuvassa ratkaise ongelmaa, mutta korotusten uskotaan auttavan jonkin verran.

Enemmistö nuoriin ikäluokkiin kuuluvista ajattelee, että lapsia ei kannata nykyisin hankkia

Lähes joka toinen suomalainen allekirjoittaa väitteen ”jos nuoret ajattelisivat omaa tulevaisuuttaan, he hankkisivat lapsia nykyistä enemmän” (45 %). Kaksi viidestä on eri mieltä väittämän kanssa (38 %). Nuoret torjuvat väittämän ja ikääntyneet puolestaan ovat taipuvaisia hyväksymään.

Suomalaiset jakaantuvat jokseenkin kahtia kysyessä sitä, onko tässä ajassa aiheellista hankkia lapsia. Enemmän kuin kaksi viidestä allekirjoittaa väittämän, jonka mukaan elämä on nykyään niin epävarmaa, ettei lapsia kannata hankkia (43 %). Lähes puolet torjuu väitteen (48 %).

Ikä on yhteydessä siihen, kannattaako tässä ajassa hankkia lapsia. Nuoremmista ikäluokista enemmistö kokee elämän olevan nykyisin niin kyseenalaista, että lapsia ei kannattaisi tehdä. Ikääntyneet, yli 60-vuotiaat, ovat taipuvaisia torjumaan väitteen. Suhtautuminen on yhteydessä myös koulutustasoon ja hyväosaisuuteen. Vähemmän koulutetut ja pienituloiset ovat muita vakuuttuneempia siitä, että nykyajan epävarmuuden takia jälkikasvun tavoittelemisen ei ole suotavaa.

Myös puoluekanta on yhteydessä siihen, kannattaako lapsia hankkia. Enemmistö perussuomalaisista (54 %), vihreiden (50 %) ja vasemmistoliiton (58 %) kannattajista on vakuuttunut, että nykyajan epävakaisuuden takia lapsia ei kannata hankkia. Selvä enemmistö kokoomuksen (66 %) ja keskustan (61 %) tukijoista kiistää väitteen lasten synnyttämisen järjettömyydestä.

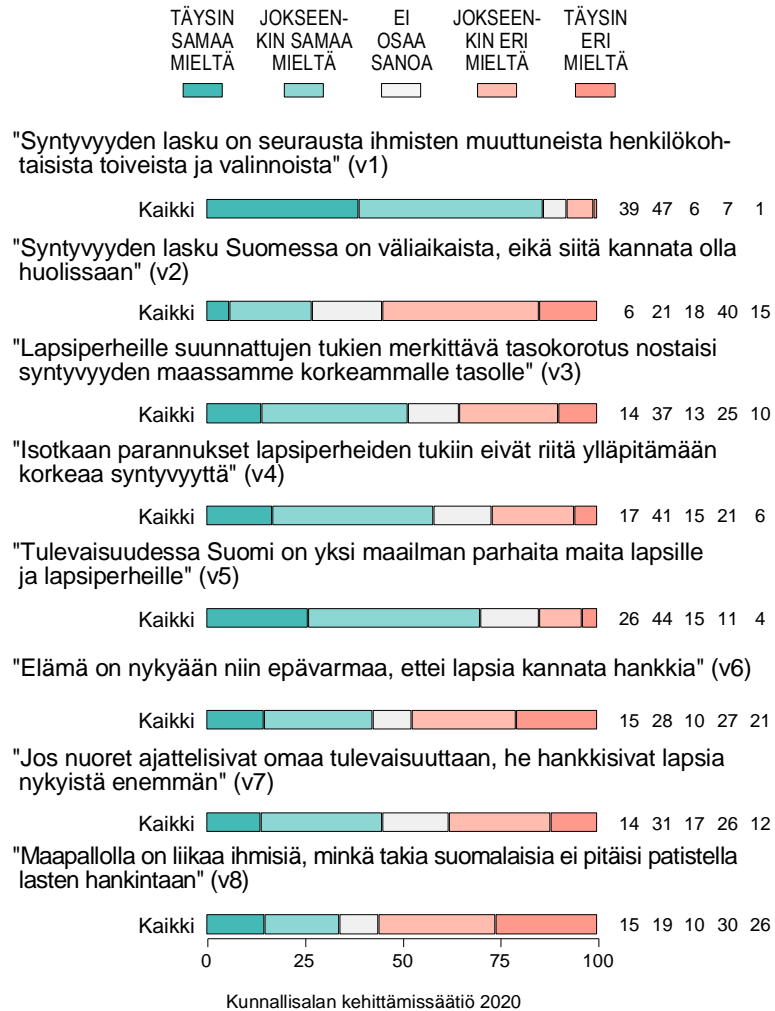
Enemmistö suomalaisista vastustaa ajatusta, että maapallolla on liikaa ihmisiä, minkä takia suomalaisia ei pitäisi patistella lasten hankintaan (56 %). Kolmannes (34 %) on valmis hyväksymään teesin, jonka mukaan Suomessa ei pidä innostaa ihmisiä lasten hankkimiseen, koska maailmassa on muutenkin liikaa ihmisiä. Merkille pantavaa on, että puolet (48 %) 31–40-vuotiasta on myös tätä mieltä. Selvä enemmistö vihreiden (61 %) ja vasemmistoliiton (53 %) kannattajista myös katsoo, että maapallon suuri väestömäärä on peruste olla hankimatta lapsia.

Vaikka syntyvyys ei välttämättä kohentuisikaan, niin suomalaiset ovat jokseenkin vakuuttuneita siitä, että tulevaisuudessa Suomi on yksi maailman parhaita maita lapsille ja lapsiperheille (70 %). Vain kuudesosa (15 %) kiistää Suomen erinomaisuuden lasten ja lapsiperheiden kannalta.

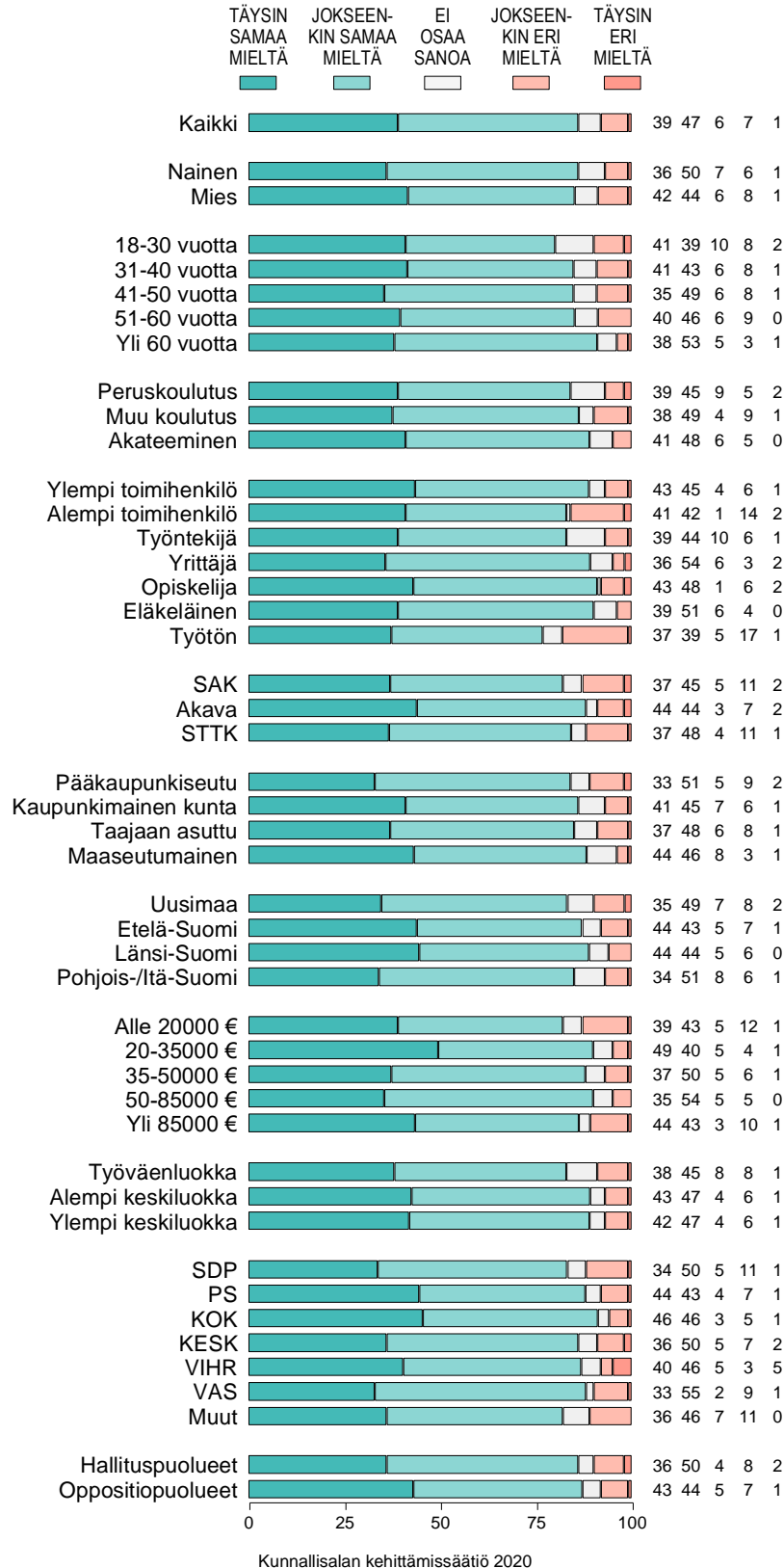
Tutkimuksen toteutus. KAKS – Kunnallisan kehittämissätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 13.–18.3.2020. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1 053. Vastajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087

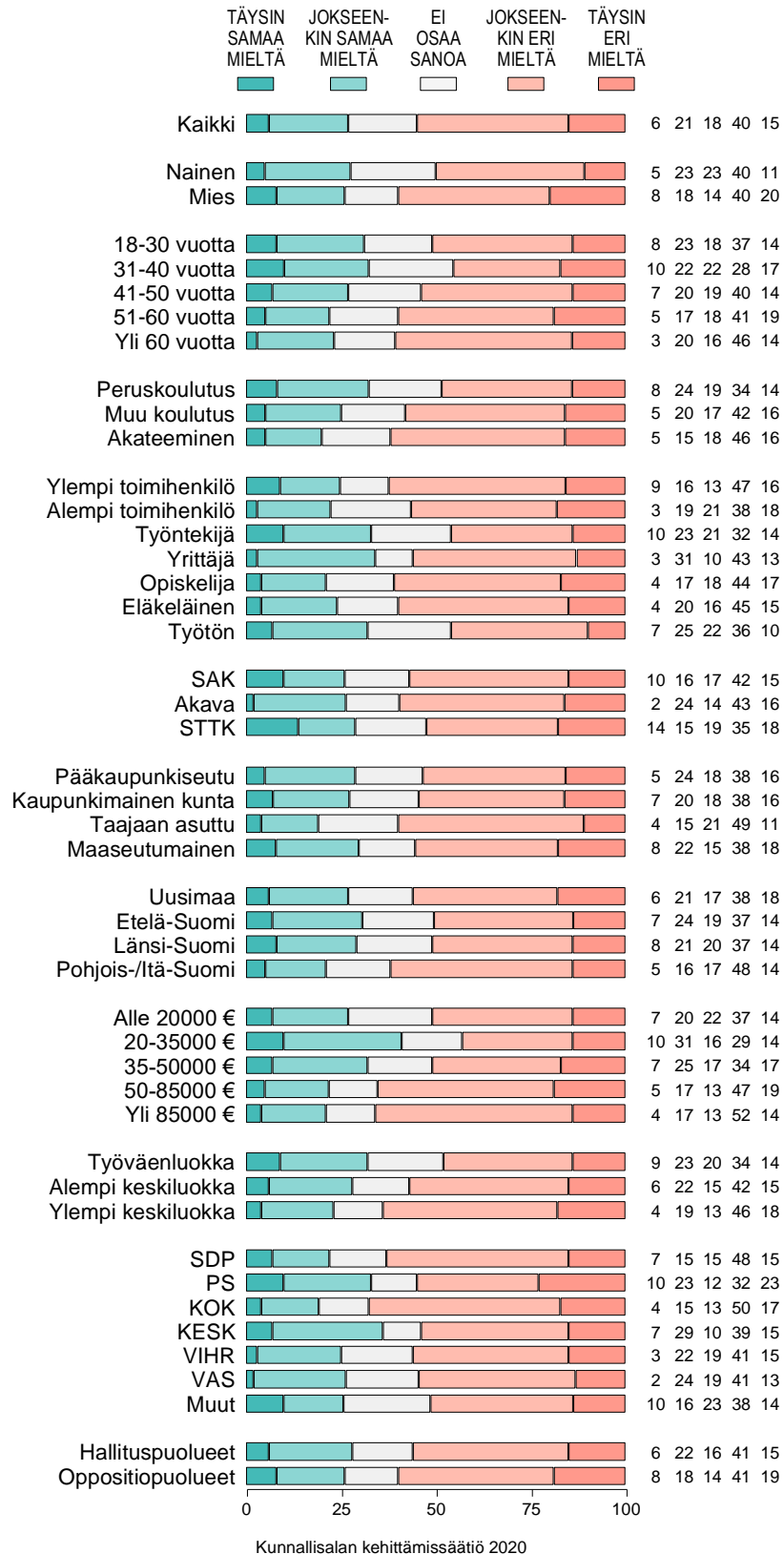
Kuvio 9. SUHTAUTUMINEN SYNTYVYYTTÄ KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN (%).

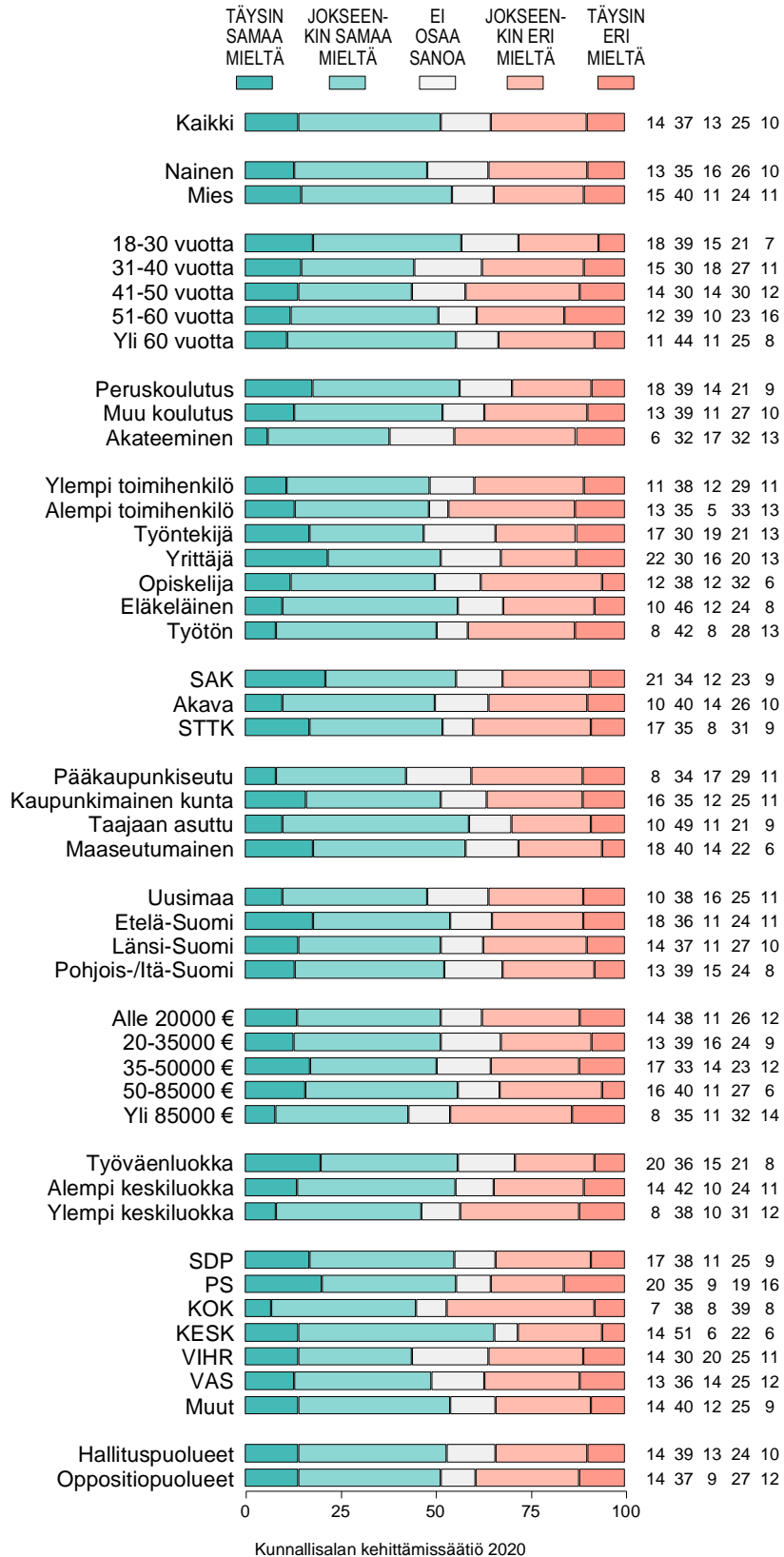
Kuvio 9-1. "Syntyvyyden lasku on seurausta ihmisten muuttuneista henkilökohtaisista toiveista ja valinnoista" (%).

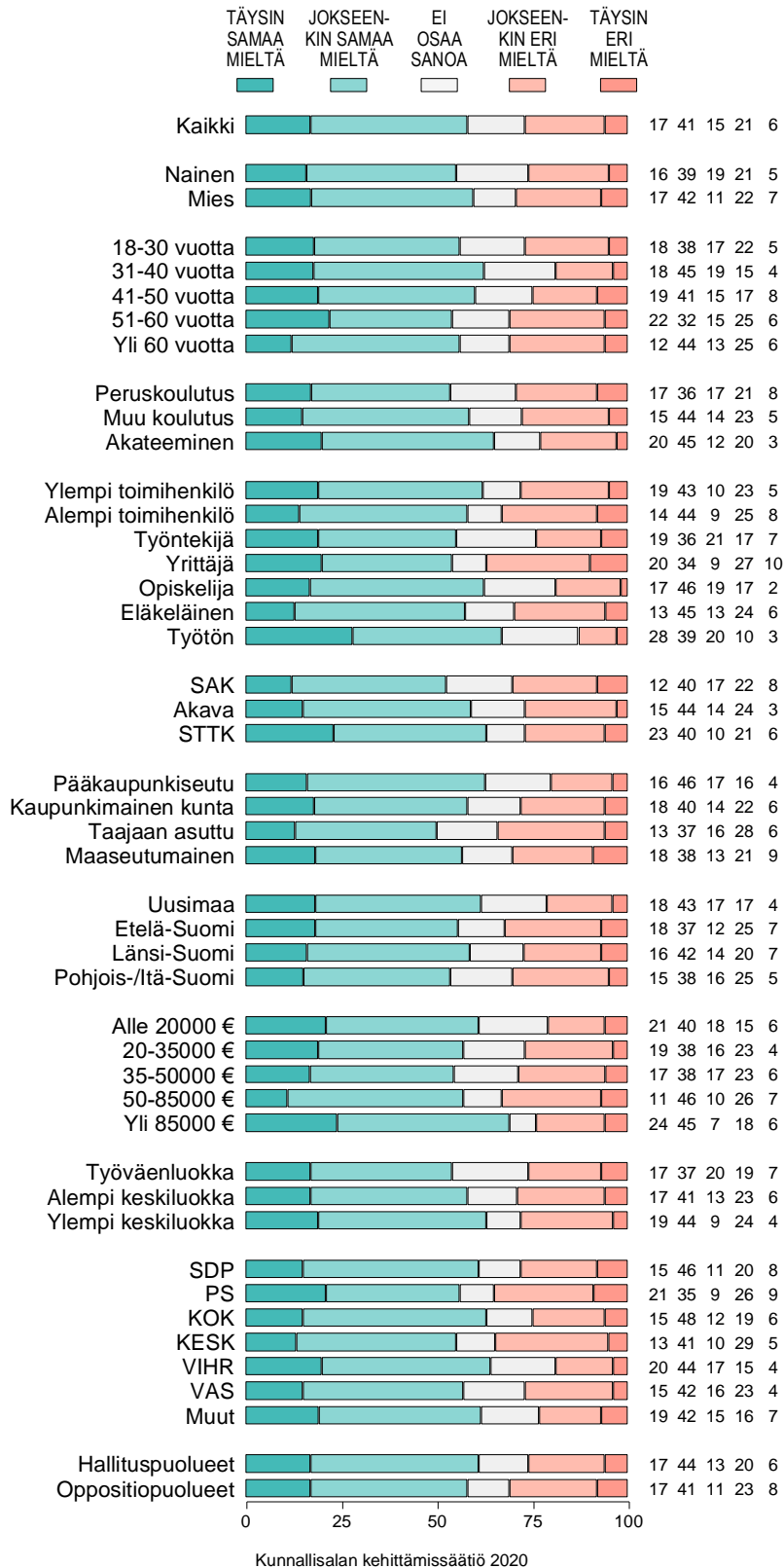
Kuvio 9-2. "Syntyvyyden lasku Suomessa on väliaikaista, eikä siitä kannata olla huolissaan" (%).

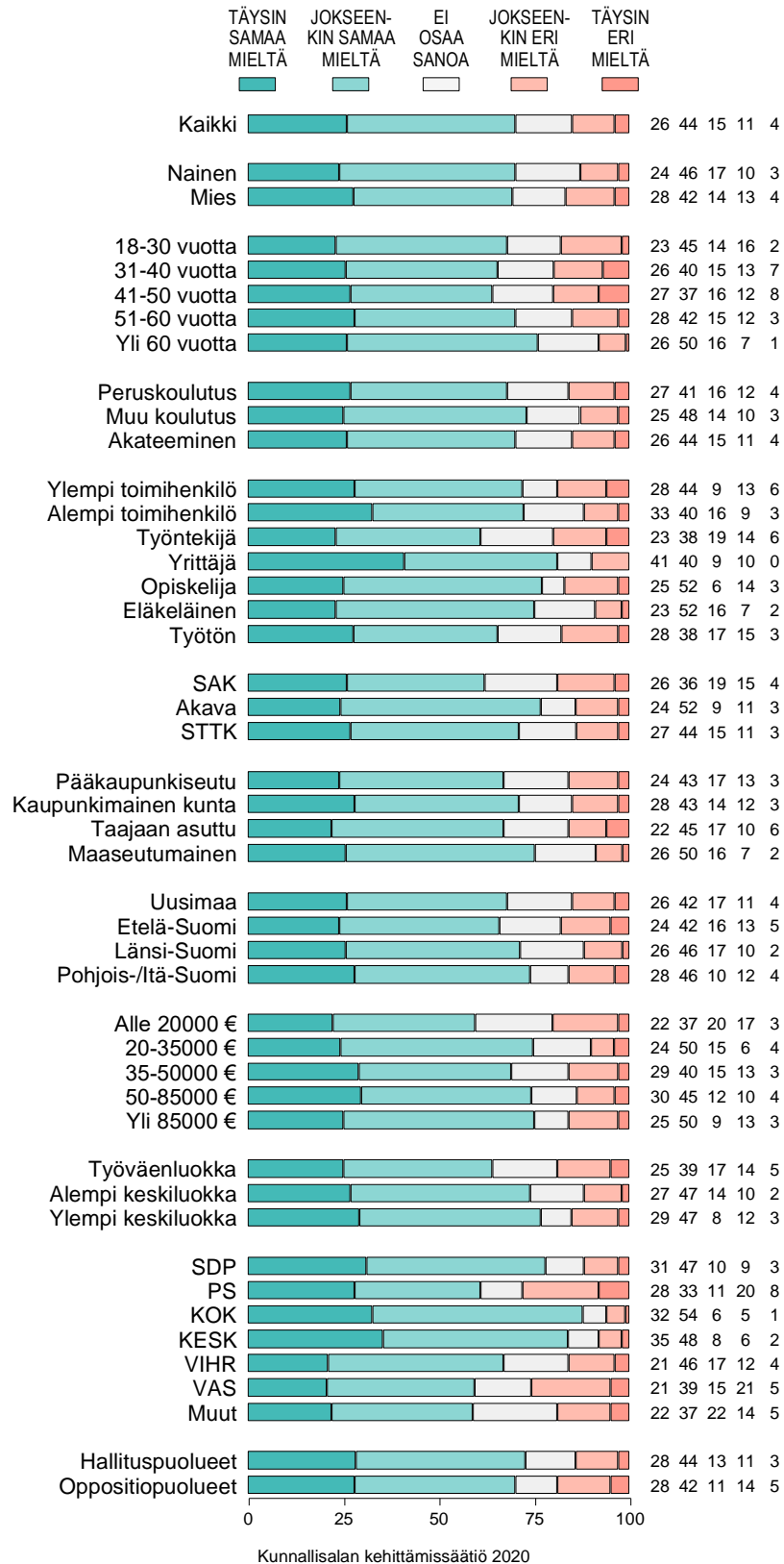
Kuvio 9-3. "Lapsiperheille suunnattujen tukien merkittävä tasokorotus nostaisi syntyvyyden maassamme korkeammalle tasolle" (%).

Kuvio 9-4. "Isotkaan parannukset lapsiperheiden tukiin eivät riitä ylläpitämään korkeaa syntyvyyttä" (%).

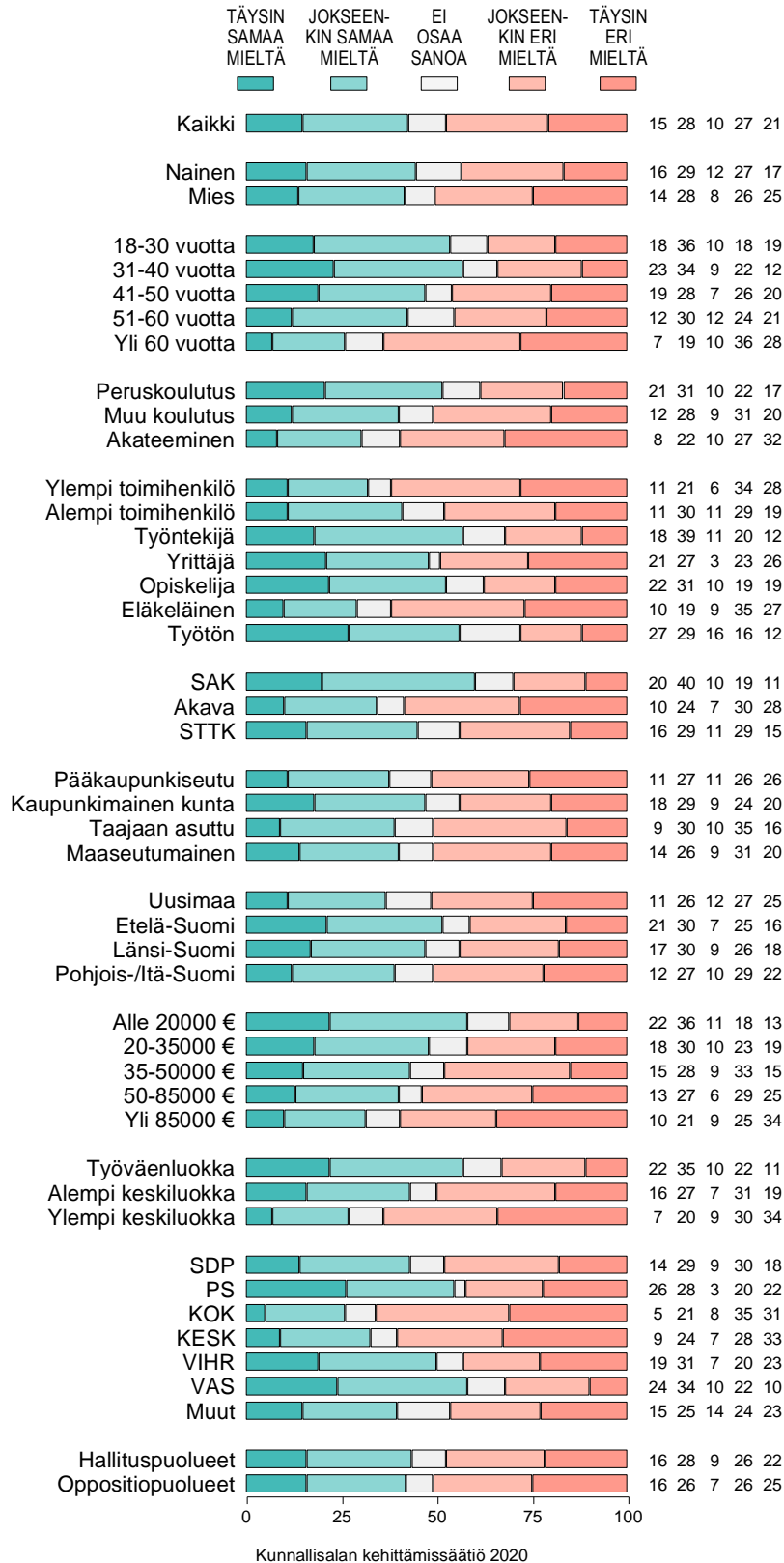

Kuvio 9-5. "Tulevaisuudessa Suomi on yksi maailman parhaita maita lapsille ja lapsiperheille" (%).

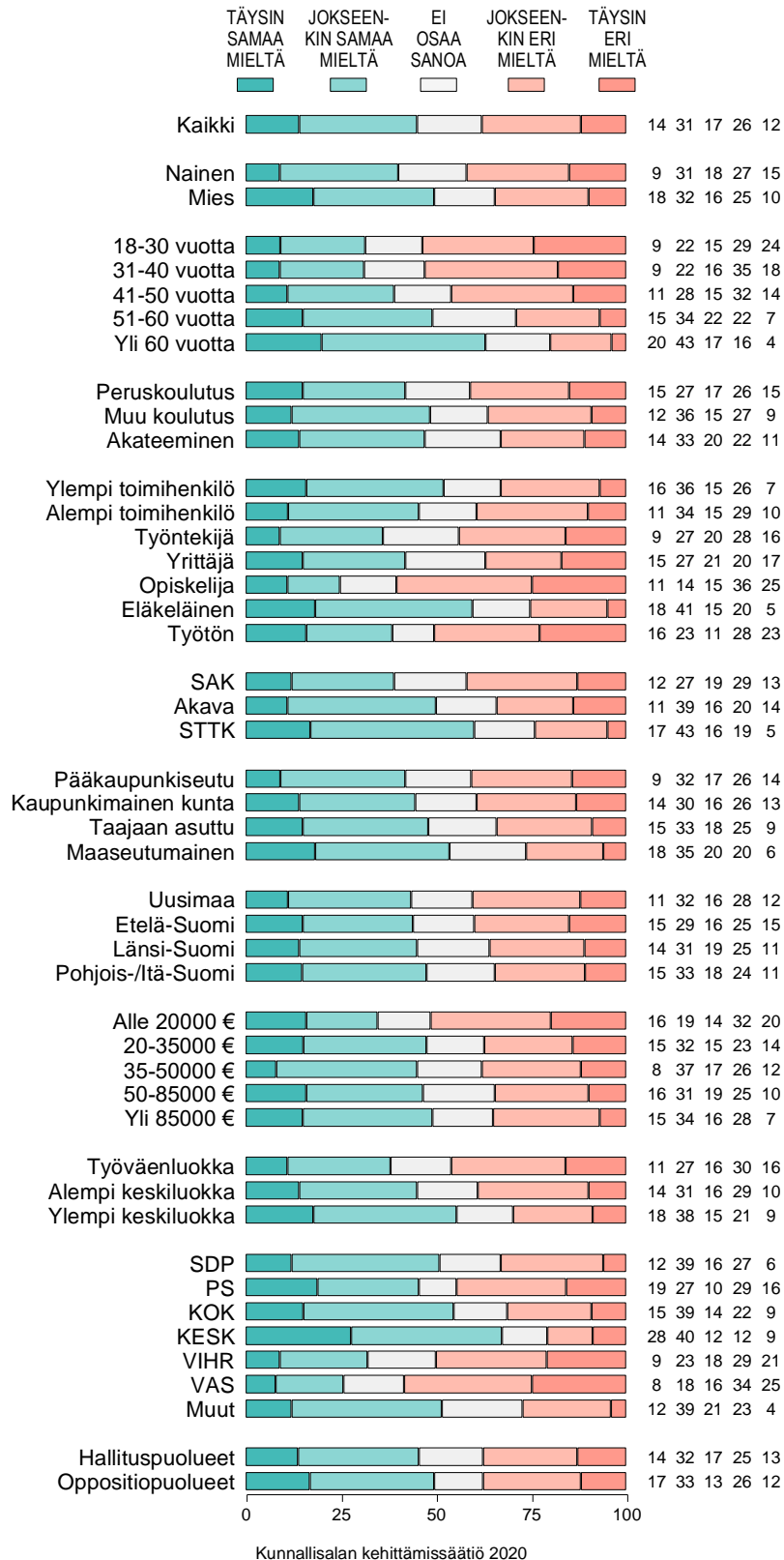

Kuvio 9-6. "Elämä on nykyään niin epävarmaa, ettei lapsia kannata hankkia" (%).

Kuvio 9-7. "Jos nuoret ajattelisivat omaa tulevaisuuttaan, he hankkisivat lapsia nykyistä enemmän" (%).

Kuvio 9-8. "Maapallolla on liikaa ihmisiä, minkä takia suomalaisia ei pitäisi patistella lasten hankintaan" (%).

